

DIAGNOOSIN MÄÄRITTÄMINEN. LÄÄKITYKSEN MÄÄRÄÄMINEN.

Diaarinumero 9444/0033/2014

Lausunnon antopäivä: 4.9.2015

Varsan omistaja A:n mukaan eläinlääkäri X sulki varsaa hoitaessaan rodokokki-infektioepäilyn pois liian varhaisessa vaiheessa ja alkoi hoitaa varsaa muun diagnoosin perusteella, jolloin annettu lääkitys oli väärä. Kaikki muut oireet viittasivat A:n mukaan rodokokki-infektioon.

Tapahtumatiedot

A vei omistamansa varsan yleisvoinnin heikkenemisen ja pitkittyneiden ripulioireiden vuoksi eläinlääkäri X:n vastaanotolle. Eläinlääkäri X kertoi tällöin omistajalle yleisesti *Rhodococcus equi* (rodokokki)-tartunnasta, koska varsan ikä ja oireet sopivat edellä mainittuun tartuntaan.

Eläinlääkäri Y:n suorittaman yleistutkimuksen ja varsasta otettujen verinäytteiden perusteella varsan tulehdusarvojen havaittiin olevan voimakkaasti koholla, minkä perusteella aloitettiin varsan lääkitys. Varsa sai nestettä suonensisäisesti, jonka lisäksi sitä lääkittiin penisilliinillä, gentamysiinillä, tulehduskipulääkkeellä sekä mahalaukun limakalvoa suojaavalla omepratsolilla. Tukihoidona ripuliin varsalle annettiin Diarsanyl-pastaa sekä täydennysrehua.

Eläinlääkäri X tutki varsan vielä samana iltana. Tehdyn yleistutkimuksen lisäksi varsan rintaontelo röntgenkuvattiin ja tutkittiin ultraäänellä. Tutkimuksissa ei havaittua mitään normaalista poikkeavaa.

Varsan kliininen tutkimus tehtiin päivittäin ja sen vointia seurattiin verinäyttein usean päivän ajan. Lääkitys pidettiin ennallaan ja varsan kunto parani. Omistajan tahdon mukaisesti varsa kotiutettiin tämän jälkeen. Varsan lääkitys kotitallilla jatkui antibiootilla sekä tulehduskipulääkkeellä lämmönnousun varalle. Varsasta otettiin kotitallilla verinäytteitä, jotka tutkittiin erikseen. Tulehdusarvojen kohotessa uudelleen omistajalle kerrottiin, että varsan hoitoa tulisi jatkaa eläinsairaalassa, jonne varsa vietiin hoidettavaksi kahden päivän kuluttua.

Eläinsairaalassa tehdyssä yleistutkimuksessa havaittiin mm. sydämessä vaimea sivuääni ja rytmihäiriöitä sykkeen ollessa normaalia korkeampi. Veren kuvassa tulehdusarvot olivat koholla. Varsan vatsa- ja rintaontelot tutkittiin ultraäänellä, jolloin keuhkojen etualaosissa todettiin molemmin puolin useita pieniä pinnallisia paiseita.

Myös varsan sydän tutkittiin ultraäänellä yleistutkimuksessa havaittujen epänormaalien löydösten vuoksi. Tutkimuksessa todettiin vakavat muutokset sydämen vasemmalla puolella. Varsa päädyttiin lopettamaan huonon ennusteen vuoksi. Kuolemanjälkeisessä tutkimuksessa merkittävin löydös oli varsan sydänläppien voimakas pitkäaikainen märkivä ja kuolioinen bakteeritulehdus. *Rhodococcus equi* -tyyppisiä grampositiivisia bakteereita todettiin myös tulehdussolujen sisällä.

Tapauksen arviointi

Lautakunnan näkemyksen mukaan varsa oli vakavasti sairas saapuessaan eläinlääkäri X:n vastaanotolle. Varsa tutkittiin ja siitä otettiin tarvittavat verinäytteet hyvää eläinlääkintätapaa noudattaen. Lautakunta toteaa, että varsojen infektiosairaudet muistuttavat toisiaan ja lähes aina mikrobilääkitys on aloitettava ennen diagnoosin varmistumista sen perusteella, mikä tai mitkä taudinaiheuttajat ovat todennäköisimpiä. Ensisijaisesti on pyrittävä käyttämään hevoselle myyntiluvallisia valmisteita.

Rhodococcus equi-bakteeri aiheuttaa varsoille kahdentyyppistä tautimuotoa; keuhkotulehdusta ja suolistotulehdusta. Sairauden oireet vaihtelevat ja taudinmääritys on haastavaa. Rhodococcus equi ei ole yleisin varsojen hengitystietulehduksia tai suolistotulehduksia aiheuttava bakteeri, eikä tulehdusarvojen kohoaminen tarkoita automaattisesti Rhodococcus equi -tartuntaa. Myös rodokokkia harmittomammat streptokokki-bakteerit voivat aiheuttaa varsoille paiseita keuhkoihin, samoin kuin eräät anaerobibakteerit.

Rodokokkitartunnan taudinmääritys perustuu tarkkoihin esitietoihin, yleistutkimukseen, ultraääni- ja röntgentutkimukseen sekä etenkin bakteerin löytymiseen solunsisäisesti tulehduseritteestä. Bakteerin lisääntyminen solujen sisällä luo käytettävälle lääkkeelle erityisvaatimuksia. Sairauden täsmähoitoon tarkoitetuilla makrolidi-ryhmän antibiooteilla on runsaasti haittavaikutuksia, eikä niitä pidä käyttää ilman varmaa diagnoosia. Sairauden toisen täsmälääkkeen, rifampiinin, käyttö on hevosille sallittu ainoastaan varsoilla Rhodococcus equi -tartunnan hoidossa makrolideihin yhdistettynä. Rifampiinia tai makrolideja ei suositella käytettäväksi yksinään johtuen nopeasta resistenssin kehittymisestä.

Ottaen huomioon varsan oireiden perusteella saama hoito ja taudinmäärityksen haastavuus lautakunta katsoo, että eläinlääkäri X:n antibioottien käyttö ja varsan muu hoito on ollut hyvän eläinlääkintätavan mukaista, eivätkä eläinlääkäri X:n suorittamat hoitotoimenpiteet ole vaikuttaneet varsan sairauden etenemiseen. Varsalle tehdyt tutkimukset ovat olleet eläinlääketieteellisesti arvioiden asianmukaisia. Eläinlääkäri X otti hoidossa huomioon rodokokki-infektion mahdollisuuden, mutta tutkimustulokset eivät siinä vaiheessa tukeneet rodokokki-infektiodiagnoosia. Mikäli diagnoosi ei ole varmistunut, ei lääkitystä rodokokki-infektion varalta ole aiheellista aloittaa varmuuden vuoksi lääkkeiden sisältämien lukuisien haittavaikutusten vuoksi.

Eläinlääkäri X ei ole tehnyt eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnasta annetun lain 1 §:ssä tarkoitettua vahingonkorvausvelvollisuuden perustavaa hoitovirhettä.